

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2010. gada 28. decembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesneses Vineta Muižniece un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 316/2010), ko iesniegusi akciju sabiedrība „Pilsētas zemes dienests” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punktu, ciktāl tajā noteiktie nomas maksas ierobežojumi attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām (vārdi „un 2.¹”), un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punktu (turpmāk kopā – apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam.

Likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punkts noteic:

„Zemes nomas maksa, kas noteikta atbilstoši šā likuma 12. panta pirmajā, otrajā un 2.¹ daļā paredzētajai kārtībai, 2009. un 2010. gadā nedrīkst pārsniegt iepriekšējam gadam aprēķināto zemes nomas maksas apmēru vairāk kā par 25 procentiem.”

Savukārt likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punkts paredz:

„Privatizētā dzīvokļa un mākslinieka darbnīcas īpašniekam zemes gabala nomas maksa, kas noteikta atbilstoši šā likuma 54.panta otrajā daļā paredzētajai kārtībai, 2009. un 2010. gadā nedrīkst pārsniegt iepriekšējam gadam aprēķināto zemes gabala nomas maksas apmēru vairāk kā par 25 procentiem.”

Apstrīdētās normas attiecas uz gadījumiem, kuros zemes reformas rezultātā zeme pilsētā un uz tās esošā daudzdzīvokļu māja nonākusi dažādu personu īpašumā, un starp

tām izveidojušās piespiedu nomas tiesiskās attiecības. Apstrīdētās normas ietver atsauces uz likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” 12. panta 2.¹ daļu, kā arī likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 54. panta otro daļu, un abās minētajās normās ir paredzēts, ka zemes nomas maksu nosaka, pusēm rakstveidā vienojoties. Ja puses nevar vienoties, zemes nomas maksa nosakāma 6 procenti gadā no zemes kadastrālās vērtības. Papildus nomas maksai nomnieks veic nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu par zemi. Apstrīdētās normas paredz iespēju pakāpeniski paaugstināt nomas maksu 2009. un 2010. gadā.

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) par likumu atbilstību Satversmei pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikums ir iesniegts par tādu tiesību normu savstarpējo atbilstību, par ko Pieteikuma iesniedzējai ir piešķirtas tiesības vērsties Satversmes tiesā. Pieteikumā ir norādīti Pieteikuma iesniedzējas argumenti tam, ka apstrīdētās normas rada tai Satversmes 105. pantā noteikto tiesību uz īpašumu aizskārumu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt konstitucionālo sūdzību.

4. Pieteikumā vienlaikus apstrīdētas divas tiesību normas, kas ietvertas dažādos normatīvos aktos. Satversmes tiesas likuma 18. panta otrā daļa paredz, ka vairāku aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā ir pieļaujama gadījumos, kad tiek apstrīdēts normatīvais akts vai tā daļa un uz tā pamata izdotās zemāka juridiska spēka tiesību normas.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka, ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos viena pieteikuma ietvaros var apstrīdēt vairāku likumu normas. Tāpat Satversmes tiesa ir arī secinājusi, ka „gan likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās”, gan likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” normas regulē tiesību institūtu, kas pazīstams ar apzīmējumu „piespiedu noma”” (*Satversmes tiesas 2. kolēģijas 2008. gada 29. jūlija lēmums par lietas Nr. 2008-34-01 ierosināšanu*).

Konstitucionālajā sūdzībā apstrīdētas minēto likumu normas, kas regulē piespiedu nomas maksas apmēra noteikšanu, proti, abas apstrīdētās normas paredz to, ka zemes nomas maksa 2009. un 2010. gadā nevar pārsniegt iepriekšējam gadam aprēķināto zemes nomas maksas apmēru vairāk kā par 25 procentiem. Tādējādi tās būtu vērtējamas kopsakarā. Pie tam abas apstrīdētās normas jau ir analizētas vienkopus Satversmes tiesas spriedumos lietās Nr. 2008-34-01 un Nr. 2008-36-01.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja var šīs divas normas apstrīdēt vienā pieteikumā.

5. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība, tādēļ tam jāatbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām pieteikums un tam pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. Pieteikumā sniegts juridiskais pamatojums apstrīdēto normu iespējamai neatbilstībai Satversmes 1. un 105. pantam, kā arī pamatots tas, ka apstrīdētās normas aizskar Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības. Tāpat pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādi nepastāv. No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Tādējādi uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” pēc akciju sabiedrības „Pilsētas zemes dienests” konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 316/2010).

2. Atzīt, ka nav nepieciešams aicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – iesniegt atbildes rakstu, jo Satversmes tiesā 2010. gada 30. martā tika ierosināta analogiska lieta Nr. 2010-22-01, un Saeimas atbildes raksts minētajā lietā jau ir saņemts.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris